

Broj: 03/10-50-18-43-6/20
Sarajevo, 09.3.2020.

Istraživanje broj: 310
Vrsta istraživanja: DOK, PO

**PRIMJERI GLASANJA
U KOJIMA JE ZNATAN BROJ GLASOVA „SUZDRŽAN“
U UKUPNOM BROJU ONIH KOJI SU GLASALI**

Istraživanje je namijenjeno poslanicima i delegatima, koji mogu postaviti dodatna pitanja, sugestije i komentare na email adresu: istrazivacki.sektor@parlament.ba.

Javnost Bosne i Hercegovine može komentirati radove, ali Istraživački sektor nema mogućnost da odgovara na komentare i diskutira o istraživanju.

Informacije navedene u sadržaju istraživanja važeće su u trenutku pripreme istraživanja i one se ne ažuriraju nakon objave istraživanja.

Istraživanje ne odražava zvaničan stav Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine (PSBiH).

PRIMJERI GLASANJA U KOJIMA JE ZNATAN BROJ GLASOVA „SUZDRŽAN“ U UKUPNOM BROJU ONIH KOJI SU GLASALI

Rad sadrži, prema zahtjevu naručioca, primjere glasanja u kojima je znatan broj glasova “suzdržan” u ukupnom broju onih koji su glasali, ili broj suzdržanih u ukupnom broju prisutnih zastupnika, prilikom glasanja o prijedlozima zakona na plenarnim sjednicama domova parlamenta pojedinih evropskih zemalja u kojima je parlamentarnim poslovnikom predviđena mogućnost glasanja “suzdržan” ili se u praksi dešava da se pojedini zastupnici suzdrže od glasanja.

Napomene:

- Niže navedeni primjeri broja glasova ne predstavljaju najmanji ili najveći propisani broj glasova (propisan parlamentarnim poslovnikom). Takve primjere nismo pronašli, ali u radu su navedene relevantne odredbe parlamentarnih poslovnika koje se odnose na najmanji ili najveći broj glasova.
- Tamo gdje nismo pronašli primjere sa znatnim brojem glasova “suzdržan”, umjesto njih smo naveli nešto drugačije, a raspoložive primjere.

Zastupnički dom Parlamenta **Belgije**, koji ima 150 zastupnika, na sjednici održanoj 20.02.2020. poslije podne, u okviru tačke o prijedlogu zakona koji je predložila grupa zastupnika glasao je:¹

De **voorzitter**: Begin van de stemming / Début du vote.
Heeft iedereen gestemd en zijn stem nagekeken? / Tout le monde a-t-il voté et vérifié son vote?
Einde van de stemming / Fin du vote.
Uitslag van de stemming / Résultat du vote.

(Stemming/vote 1)

Ja	55	Oui
Nee	0	Non
Onthoudingen	81	Abstentions
Totaal	136	Total

Bijgevolg neemt de Kamer het wetsvoorstel aan. Het zal als wetsontwerp aan de Koning te bekrachtiging

worden voorgelegd.

En conséquence, la Chambre adopte la proposition de loi. Elle sera soumise en tant que projet de loi à la sanction royale.

Dom je usvojio prijedlog zakona, a na slici iznad, koja prikazuje isječak iz transkripta sjednice, navedeni su glasovi: “za” – 55, “protiv” – 0, “suzdržan” – 81, ukupno – 136.

Također Zastupnički dom Parlamenta **Belgije**, na sjednici održanoj 16.01.2020. poslije podne, u glasanju broj 3 o amandmanu broj 8 Tima Vandenputa na prijedlog rezolucije, glasao je:²

Vote sur l'amendement n° 8 de Tim Vandenput cs à la demande 1.(372/7)
Stemming over amendement nr. 8 van Tim Vandenput cs op verzoek 1.(372/7)

Begin van de stemming / Début du vote.
Heeft iedereen gestemd en zijn stem nagekeken? / Tout le monde a-t-il voté et vérifié son vote?
Einde van de stemming / Fin du vote.
Uitslag van de stemming / Résultat du vote.

(Stemming/vote 3)

Ja	54	Oui
Nee	43	Non
Onthoudingen	41	Abstentions
Totaal	138	Total

En conséquence, l'amendement est adopté.

Bijgevolg is het amendement aangenomen.

¹ Transkript sjednice održane 20.02.2020., tačka 26. dnevnog reda. Izvor: internetska stranica Zastupničkog doma Parlamenta Belgije <https://www.lachambre.be/doc/PCRI/pdf/55/ip025x.pdf> (datum pristupa 25.02.2020.)

² Transkript sjednice održane 16.01.2020., tačka 14. dnevnog reda. Izvor: internetska stranica Zastupničkog doma Parlamenta Belgije <https://www.lachambre.be/doc/PCRI/pdf/55/ip020x.pdf> (datum pristupa 25.02.2020.)

Dom je usvojio navedeni amandman, a na slici koja prikazuje isječak iz transkripta sjednice navedeni su glasovi: “za” - 54, “protiv” – 43, “suzdržan” – 41, ukupno – 138.

Na istoj sjednici Dom je, u glasanju broj 2, glasao o amandmanu broj 7 Tima Vandenputa, kako je prikazano na isječku iz transkripta sjednice:³

Heeft iedereen gestemd en zijn stem nagekeken? / Tout le monde a-t-il voté et vérifié son vote?
Einde van de stemming / Fin du vote.
Uitslag van de stemming / Résultat du vote.

(Stemming/vote 2)

Ja	52	Oui
Nee	14	Non
Onthoudingen	70	Abstentions
Totaal	136	Total

En conséquence, l'amendement est adopté.
Bijgevolg is het amendement aangenomen.

Na slici su navedeni glasovi: “za” – 52, “protiv” – 14, “suzdržan”- 70, ukupno – 136. Također je navedeno da je amandman usvojen.

Prema poslovnicima domova, u Zastupničkom domu i Senatu Parlamenta **Belgije** glasovi “suzdržan” uračunavaju se u broj prisutnih zastupnika, ali se ne broje prilikom utvrđivanja rezultata glasanja. Ako su zastupnici bili prisutni prilikom glasanja, a nisu glasali, smatra se da su se suzdržali od glasanja.⁴

Skupština **Crne Gore** odlučuje većinom glasova prisutnih poslanika na sjednici kojoj prisustvuje više od polovine svih poslanika, ako Ustavom nije drukčije određeno.⁵ Skupština ima 81 zastupnika. Glasanje upotrebom elektronskog sistema za glasanje vrši se pritiskom na određeni taster („za”, „protiv”, „suzdržan”), a ako se glasa dizanjem ruku, poslanici se prvo izjašnjavaju ko je za, zatim - ko je protiv i na kraju - ko se uzdržao od glasanja.⁶

Prema dostupnim zapisnicima sjednica, Skupština **Crne Gore**, na Drugoj sjednici Prvog redovnog (proljetnog) zasjedanja u 2019. godini, koja je održana 5. i 6.3.2019. godine, glasala je o jednom od prijedloga zakona kako je navedeno na slici niže, koja prikazuje isječak iz zapisnika sjednice:⁷

Skupština je usvojila Predlog zakona o akademskom integritetu (glasao je 41 poslanik - 40 za, jedan uzdržani).

U Skupštini **Francuske**, ako prije početka glasanja neki od predsjedavajućih klubova zastupnika (čija je većina članova prisutna u plenarnoj sali) nije zatražio od predsjednika ovog doma da

³ Transkript sjednice održane 16.01.2020., tačka 14. Izvor: internetska stranica Zastupničkog doma Parlamenta Belgije <https://www.lachambre.be/doc/PCRI/pdf/55/ip020x.pdf> (datum pristupa 25.02.2020.)

⁴ Član 60. Poslovnika Zastupničkog doma Parlamenta Belgije https://www.dekamer.be/kvvcr/pdf_sections/publications/reglement/reglement_UK.pdf; član 43. i član 46. Poslovnika Senata Belgije https://www.senate.be/doc/Reglement_2019_F.pdf (datum pristupa 04.02.2020.)

⁵ Član 91. stav 1. Ustava Crne Gore <http://www.skupstina.me/images/dokumenti/ustav-crne-gore.pdf> (datum pristupa 18.02.2020.)

⁶ Član 115. stav 1. i 2. Poslovnika Skupštine Crne Gore http://www.skupstina.me/images/dokumenti/Poslovnik_-_pre%C4%8Di%C5%A1%C4%87eni_tekst.pdf (datum pristupa 18.02.2020.)

⁷ Izvor: internetska stranica Skupštine Crne Gore <http://zakoni.skupstina.me/zakoni/web/dokumenta/sjednice-skupstine/185/2569-.pdf> (datum pristupa 25.02.2020.)

provjeri postojanje kvoruma utvrđivanjem prisustva apsolutne većine zastupnika u Domu, izračunate na osnovu broja popunjenih mjesta, glasanje je valjano bez obzira na broj prisutnih zastupnika. Najčešće se glasa podizanjem ruku, a odlučuje se većinom glasova, pri čemu se glasovi “suzdržan” ne broje.⁸ Skupština Francuske ima 577 zastupnika.

Primjer glasanja u Skupštini **Francuske**: na sjednici održanoj 09.4.2013. godine Skupština Francuske glasala je o prijedlogu zakona u prvom čitanju, kako je prikazano niže:⁹

Analyse du scrutin n° 481

Première séance du 09/04/2013

SCRUTIN PUBLIC SUR L'ENSEMBLE DU PROJET DE LOI RELATIF À LA SÉCURISATION DE L'EMPLOI (PREMIÈRE LECTURE).

Abstention : 278

Pour l'adoption : 250

Contre : 26

Synthèse du vote

Nombre de votants : 554

Nombre de suffrages exprimés : 276

Majorité absolue : 139

Pour l'adoption : 250

Contre : 26

L'Assemblée nationale a adopté.

Kako je navedeno, Skupština je usvojila prijedlog zakona u prvom čitanju. Također su navedeni podaci o glasanju: broj glasača – 554, broj datih glasova – 276, apsolutna većina – 139, broj glasova “za” – 250, broj glasova “protiv” – 26, broj suzdržanih – 278.

U gornjem domu parlamenta, **francuskom** Senatu, gdje se također glasa podizanjem ruku, ili stajanjem, za odlučivanje Doma potrebno je prisustvo apsolutne većine senatora u zgradi Senata. Predsjednik Senata, uz pomoć dva sekretara, može utvrditi kvorum. Trideset senatora mogu zatražiti od predsjednika Senata, pismeno, da utvrdi broj prisutnih. Ako je prije početka glasanja predsjednik saopćio da je broj prisutnih dovoljan za odlučivanje, ili ako od predsjednika nije zatraženo da utvrdi broj prisutnih, glasanje je valjano bez obzira na broj glasača. Odluke se donose apsolutnom većinom glasova, dok se glasovi “suzdržan” ne broje prilikom utvrđivanja rezultata glasanja.¹⁰ Senat ima 348 članova.

⁸ Izvori: Odgovor Skupštine Francuske na upit ECPRD br. 2887 od 15.7.2015.; član 61., član 63., član 64. i član 68. Poslovnika Skupštine Francuske <http://www2.assemblee-nationale.fr/langues/welcome-to-the-english-website-of-the-french-national-assembly#chap13> (datum pristupa 19.02.2020.); član 13. Instrukcije Rukovodećeg odbora Skupštine (kojeg čine 22 zastupnika Skupštine: predsjednik, 6 potpredsjednika, 3 kvestora zadužena za kontrolu finansija i 12 sekretara) <http://www2.assemblee-nationale.fr/decouvrir-l-assemblee/textes-de-reference/instruction-generale-du-bureau> (datum pristupa 19.02.2020.)

⁹ Prikaz glasanja preuzet je s internetske stranice Skupštine:

[http://www2.assemblee-nationale.fr/scrutins/detail/\(legislature\)/14/\(num\)/481](http://www2.assemblee-nationale.fr/scrutins/detail/(legislature)/14/(num)/481) (datum pristupa 27.02.2020.)

¹⁰ Izvori: Odgovor Senata Francuske na upit ECPRD br. 2887 od 15.7.2015.; član 51. i član 52. stav 1. Poslovnika Senata Francuske <http://www.senat.fr/reglement/reglement.html> (datum pristupa 19.02.2020.); Poglavlje XIII Instrukcije Rukovodećeg odbora Senata (kojeg čini 26 članova Senata: predsjednik Senata, 8 potpredsjednika, 3 kvestora zadužena za kontrolu finansija i 14 sekretara) <https://www.senat.fr/reglement/reglement73.html#toc325> (datum pristupa 19.02.2020.)

Primjer glasanja u **Hrvatskom saboru**, kako je navedeno u zapisniku sjednice:¹¹

Hrvatski sabor je, 31. listopada 2019. većinom glasova /67 „za“, 25 „protiv“, 11 „suzdržanih“/ donio Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o komori arhitekata i komorama inženjera u graditeljstvu i prostornom uređenju, u tekstu kako ga je predložio predlagatelj, zajedno sa prihvaćenim amandmanom.

Hrvatski sabor zakone, odluke, rezolucije, zaključke i druge akte donosi većinom glasova, ako je na sjednici Sabora prisutna većina zastupnika (osim ako je Ustavom propisano drugačije), a određene odluke i zakone donosi većinom glasova svih zastupnika. Kad predsjedavajući objavljuje rezultat glasanja, glasovi zastupnika koji su bili prisutni, a nisu glasali ni za ni protiv prijedloga i nisu se izjasnili da se suzdržavaju od glasanja, smatraju se suzdržanim glasovima.¹² U tekućem sazivu Hrvatski sabor ima 151 zastupnika.

Primjer glasanja u Zastupničkom domu **Nizozemske**: na sjednici održanoj 18.02.2020, kojoj su prisustvovala 143 zastupnika, Dom je glasao o prijedlogu zakona kako je prikazano u isječku iz transkripta sjednice:¹³

De voorzitter:

Ik constateer dat de leden van de fracties van DENK, D66, de VVD, de SGP, het CDA, de ChristenUnie en Van Haga voor dit wetsvoorstel hebben gestemd en de leden van de overige fracties ertegen, zodat het is aangenomen.

Predsjedavajući sjednice konstatirao je koji klubovi zastupnika su glasali “za”, a koji “protiv”, te da je prijedlog zakona usvojen.

U Zastupničkom domu **Nizozemske** prilikom glasanja ne glasa se “suzdržan”. Glasa se “za” ili “protiv”, na način da predsjedavajući kluba zastupnika, u ime kluba zastupnika, podizanjem ruke glasa “za” ili “protiv”.¹⁴ Ponekad se glasa poimenično, na način da svaki zastupnik pojedinačno glasa podizanjem ruke. Ukoliko prilikom ovog glasanja neki zastupnik nije prisutan ili zaboravi da podigne ruku, smatra se da nije prisutan, te se ne broji u glasove, nego se većinom glasova prisutnih odlučuje da li je prijedlog prihvaćen ili odbijen.¹⁵ Zastupnički dom ima 150 zastupnika. Kvorum za održavanje sjednice Doma je prisustvo više od polovine zastupnika, prema članu 49. Poslovnika.

Prema Poslovniku, ako nijedan zastupnik ne traži da se obavi glasanje, glasanje se ne obavlja, nego predsjednik Doma predlaže da se odluka donese bez glasanja, pri čemu, ako neki od zastupnika prisutnih u plenarnoj sali žele da se smatra da su glasali “protiv”, mogu zatražiti da se to pribilježi, a u tom slučaju smatra se da je odluka donesena glasovima ostalih zastupnika.¹⁶

¹¹ Zapisnik Četrnaeste sjednice Hrvatskog sabora, str. 120. Izvor: internetska stranica Hrvatskog sabora https://www.sabor.hr/sites/default/files/uploads/sabor/2019-11-27/105702/zapisnik_14_sjednice_HS_9_saziv.pdf (datum pristupa 27.02.2020.)

¹² Član 252. i član 259. stav 1. Poslovnika Hrvatskog sabora <https://www.sabor.hr/sites/default/files/uploads/inline-files/Poslovnik%20Hrvatskoga%20sabora%20-%20procisceni%20tekst%202018.pdf> (datum pristupa 05.02.2020.)

¹³ Izvor: internetska stranica Zastupničkog doma Parlamenta Nizozemske https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/plenaire_verslagen/detail/820e63b1-4cb4-4264-acab-debc84ef4de5 (datum pristupa 26.02.2020.)

¹⁴ I ako u tom trenutku nisu svi članovi kluba zastupnika prisutni, smatra se da su svi glasali.

¹⁵ Izvor: Odgovor Zastupničkog doma Nizozemske na upit ECPRD br. 2887 od 15.7.2015.

¹⁶ Član 69. stav 3. i 4. Poslovnika Zastupničkog doma Nizozemske

U drugom domu Parlamenta **Nizozemske**, Senatu, koji ima 75 članova, nije dozvoljeno glasanje “suzdržan”, nego svaki član Senata glasa izgovarajući “za” ili “protiv”.¹⁷

Na sjednici održanoj 31.01.2020. **njemački** Bundestag usvojio je prijedlog zakona u trećem čitanju.¹⁸

ke. Der Gesetzentwurf ist damit in der zweiten Beratung angenommen.

(D)

Dritte Beratung

und Schlussabstimmung. Ich bitte diejenigen, die dem Gesetzentwurf zustimmen wollen, sich zu erheben. – Das sind SPD, Grüne, CDU/CSU, FDP und AfD. Wer stimmt dagegen? – Keine Gegenstimmen. Enthaltungen? – Fraktion Die Linke. Der Gesetzentwurf ist damit angenommen.

Kako je navedeno u transkriptu sjednice, predsjedavajući je tražio da ustanu oni koji glasaju “za” prijedlog zakona i konstatirao koji klubovi zastupnika su glasali “za”. Zatim je tražio da ustanu oni koji glasaju “protiv” i konstatirao da nema glasova “protiv”. Nakon što je tražio da ustanu oni koji su “suzdržani” i naveo koji klub zastupnika je “suzdržan”, konstatirao je da je prijedlog zakona usvojen.

U **njemačkom** Bundestagu brojanje glasova je izuzetak, jer obično zastupnici glasaju kao klubovi zastupnika, a predsjedavajući sjednice, prilikom proglašavanja rezultata glasanja, navodi glasanje svakog kluba zastupnika. Ako se predsjedavajući i dva sekretara, koji zajedno predsjedavaju sjednicom, ne slažu o rezultatu glasanja, glasovi zastupnika se broje, na način da zastupnici u plenarnu salu ulaze na vrata označena sa “za”, vrata označena s “protiv” ili vrata označena sa “suzdržan”. Glasovi se također broje, uz primjenu kartica s imenom zastupnika, ako to zatraži jedan klub zastupnika ili najmanje 5% prisutnih zastupnika. U oba slučaja glasovi “suzdržan” se ne broje prilikom utvrđivanja rezultata glasanja.¹⁹ Bundestag ima 709 zastupnika.

Bundestag donosi odluke prostom većinom, tj. ako je veći broj glasova “za” nego glasova “protiv”, pri čemu se glasovi “suzdržan” ne broje.²⁰

Drugi dom parlamenta, Bundesrat, odlučuje apsolutnom većinom od 35 glasova od ukupnih 69 glasova, bez obzira na broj prisutnih, te se broje samo glasovi “za”, dok se glasovi “protiv” i “suzdržan” ne broje.²¹

¹⁷ Izvor: Odgovor Senata Nizozemske na upit ECPRD br. 2887 od 15.7.2015.

¹⁸ Stranica 18016 transkripta sjednice održane 31.01.2020. Izvor: internetska stranica njemačkog Bundestaga <http://dip21.bundestag.de/dip21/btp/19/19144.pdf> (datum pristupa 28.02.2020.)

¹⁹ Izvori: Odgovor njemačkog Bundestaga na upit ECPRD br. 2887 od 15.7.2015.; član 48., član 51. i član 52. Poslovnika Bundestaga

²⁰ Isto

²¹ Izvori: Odgovor njemačkog Bundesrata na upit ECPRD br. 2887 od 15.7.2015.; član 52. stav 3. Ustava; član 30. stav 1. Poslovnika Bundesrata

Parlament **Sjeverne Makedonije**, na sjednici održanoj 15.01.2018. godine, pod tačkom 15., usvojio je prijedlog zakona, uz broj glasova: “za” – 58, “protiv” – 0, “suzdržan” – 1, i uz prisustvo 61 zastupnika u plenarnoj sali:²²

Предлогот на закон во целина го ставам на гласање.
Ве повикувам да гласаме.
Вкупно гласаа 59 пратеници, за гласаа 58, воздржани еден, против нема.
Во салата има 61 пратеник.
Гласањето е правосилно.
Констатирам дека Собранието го донесе Законот за амнестија.
Минуваме на точка 16 - Предлог на закон за изменување и дополнување на Законот за

Parlament **Sjeverne Makedonije**, koji u tekućem sazivu ima 120 zastupnika, može odlučivati ako je na sjednici prisutna većina ukupnog broja zastupnika. Odlučuje većinom glasova prisutnih zastupnika, a najmanje jednom trećinom ukupnog broja zastupnika, ako Ustavom nije predviđena posebna većina. Predsjednik Parlamenta saopćava broj zastupnika koji su glasali “za”, “protiv” ili “suzdržan” i broj prisutnih zastupnika.²³

Primjer glasanja u Državnom zboru **Slovenije**: na sjednici održanoj 29.10.2019. godine Državni zbor je glasao o prijedlogu zakona u trećem čitanju, kako je navedeno niže u transkriptu sjednice:²⁴

In sedaj, spoštovane poslanke, spoštovani poslanci, prehajamo na glasovanje. Glasujemo. Navzočih je 74 poslank in poslanev, za je glasovalo 34, proti 18. (Za je glasovalo 34.) (Proti 18.) Ugotavljam, da je zakon sprejet. S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Predsjedavajući Doma je konstatirao da glasanju prisustvuju 74 zastupnika, te da je broj glasova “za” – 34, a broj glasova “protiv” – 18. Također je konstatirao da je zakon usvojen.

Na sjednici održanoj 19.12.2019. godine Državni zbor je glasao o prijedlogu zakona u trećem čitanju, kako je navedeno niže u transkriptu sjednice:²⁵

Spoštovane poslanke, spoštovani poslanci, nadaljujemo s prekinjeno drugo točko dnevnega reda. To je, s tretjo obravnavo predloga Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o davku na tonažo v okviru nujnega postopka. Ker v drugi obravnavi amandmaji k dopolnjenemu predlogu zakona niso bili vloženi, prehajamo na odločanje o predlogu zakona. Obveščam vas, da me Zakonodajno-pravna služba oziroma vlada nista opozorili, da bi bil zaradi amandmajev, sprejetih na matičnem delovnem telesu, predlog zakona neuskklajen. Glasujemo. Navzočih je 87 poslank in poslanev, za je glasovalo 41, proti 39.

²² Stenografske bilješke 30. sjednice, održane 15.01.2018. godine, stranica 30-00/10.- Izvor: internetska stranica Parlamenta Sjeverne Makedonije <https://www.sobranie.mk/sessiondetails.nsp?sessionDetailsId=b57b2fa4-4bef-47f6-919c-8aca9eb8da01> (datum pristupa 03.03.2020.)

²³ Član 95. stav 1, 2. i 3. Poslovnika Parlamenta Sjeverne Makedonije <https://www.sobranie.mk/content/Delovnik%20na%20RM/DelovniknaSRMPrecistentekstAvgust13.pdf> (datum pristupa 18.02.2020.)

²⁴ Izvor: internetska stranica Državnog zbora Slovenije <https://www.dz-rs.si/wps/portal/Home/deloDZ/seje/evidenca?mandat=VIII&type=sz&uid=056C9546856FD351C12584D600483BD> (datum pristupa 28.02.2020.)

²⁵ Izvor: internetska stranica Državnog zbora Slovenije <https://www.dz-rs.si/wps/portal/Home/deloDZ/seje/evidenca?mandat=VIII&type=sz&uid=06D76947B1788E60C125851B00509583> (datum pristupa 28.02.2020.)

(Za je glasovalo 41.) (Proti 39.)
Ugotavljam, da je zakon sprejet.

Predsjedavajući je konstatirao da glasanju prisustvuje 87 zastupnika, da je broj glasova “za” – 41, a broj glasova “protiv” – 39. Prijedlog zakona je usvojen.

Državni zbor **Slovenije** ima 90 zastupnika, a može odlučivati ako je na sjednici prisutna većina zastupnika. Ovaj dom usvaja zakone, donosi druge odluke i ratificira međunarodne ugovore većinom glasova prisutnih zastupnika, ako Ustavom ili zakonom nije propisana drugačija većina, a isti je način odlučivanja i u drugom Domu Parlamenta, koji ima 40 članova.²⁶ Poslovníkom Državnog zbora nije predviđeno glasanje “suzdržan”.²⁷ U transkriptu sjednice doma navodi se broj prisutnih zastupnika, broj glasova “za” i broj glasova “protiv”, dok se glasovi “suzdržan” ne navode.

Primjer glasanja u Parlamentu **Švedske**: na sjednici održanoj 18.01.2019. Parlament **Švedske** imenovao je premijera, odnosno vladu, kako je navedeno u transkriptu sjednice.²⁸

Om minst 175 av riksdagens ledamöter röstar nej har riksdagen förkastat förslaget. I annat fall har det godkänts.

Votering:

115 för godkännande

153 för avslag

77 avstod

4 frånvarande

Mindre än hälften av riksdagens ledamöter hade röstat mot förslaget. Riksdagen hade alltså utsett Stefan Löfven till statsminister.

Za imenovanje vlade potrebno je da 175 zastupnika ne glasa protiv imenovanja. Vlada je imenovana uz sljedeći broj glasova: “za” – 115, “protiv” – 153, “suzdržan” – 77, odsutni – 4.

Na sjednici održanoj 18.12.2019., pod tačkom 12., Parlament **Švedske** glasao je o jednom poglavlju prijedloga zakona kako je navedeno u isječku iz transkripta sjednice.²⁹

§ 12 Beslut om ärenden som slutdebatterats den 17 december

AU2 Utgiftsområde 14 Arbetsmarknad och arbetsliv

Punkt 1 (Statens budget inom utgiftsområde 14)

1. utskottet

²⁶ Član 86. i član 99. Ustava Slovenije <http://pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=USTAI> (datum pristupa 18.02.2020.)

²⁷ Poslovník Državnog zbora Slovenije https://www.dz-rs.si/wps/portal/Home/ODrzavnemZboru/PoslovníkDrzavnegaZbora/Besedilo/lut/p/z1/tZNda8IwFlb_Sm-8LDlptB-XVZi2Y3NMqzY3I02jZLNJbWvd_PULG8KcOAdibpIT3uc9H3AQRQtEFWvlijVSK7Y2cUrdl_toPAn6OAR_6GGI8FPYe5w8Yxi5aH4sGAf4DqKEDLvkYQowI4hewyfOMX9q_83DmRPCJX6G0j5KheizTfi7mNNq6d-5UsN7Z_kA0LyVYocSpavCDHeCKKllzlKnWDZ4w7ObPCxY3dBcDsLwLOZcMnS94XLiYdGJxkAMEA0mpJ4EAPxZ-6VGS7Y925r793Sfgz29pfO_v40qqYXZSvmw0NEeVaNeK9QYt8b-WabwuhmroD2sqrPWuVKKx9pqtB8pK1o1-Vbpupll0vdatkm8H3Yp9CVkHINhWLFfaKivBZc2FeWaiFrlcm78DZ4T_6qUskiRRH3Yat7vddFkMMv_HNQ8_Abb0eIc!/dz/d5/L2dBISevZ0FBIS9nQSEh/ (datum pristupa 18.02.2020.)

²⁸ Izvor: internetska stranica Parlamenta Švedske https://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/protokoll/protokoll-20181939-fredagen-den-18-januari_H60939/html (datum pristupa 05.03.2020.)

²⁹ Izvor: internetska stranica Parlamenta Švedske https://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/protokoll/protokoll-20192054-onsdagen-den-18-december_H70954/html (datum pristupa 05.03.2020.)

2. res. (SD)

Votering:

153 för utskottet

60 för res.

109 avstod

27 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 92 S, 29 C, 16 L, 15 MP, 1 -

För res.: 60 SD

Avstod: 65 M, 24 V, 19 KD, 1 -

Frånvarande: 8 S, 5 M, 2 SD, 2 C, 3 V, 3 KD, 3 L, 1 MP

U transkriptu je naveden broj glasova: “za” – 153, “protiv” – 60, “suzdržan” – 109, odsutni – 27, i konstatirano je da je prijedlog zakona usvojen.

Parlament Švedske, koji ima 349 zastupnika, odlučuje glasanjem ili bez glasanja. Prilikom odlučivanja predsjedavajući pita da li Dom podržava određeni prijedlog. Ako se niko ne protivi, predsjedavajući smatra da je odgovor *da*, što potvrđuje čekićem, te je odluka usvojena aklamacijom. Glasanje se obavlja ako to traži neki od zastupnika. Predsjedavajući traži da ustanu zastupnici koji su “za”, a zatim da ustanu zastupnici koji su “protiv”, nakon čega ocjenjuje da li je više glasova “za” ili glasova “protiv”. Ako nijedan zastupnik ne traži brojanje glasova, primjenjuje se ocjena predsjedavajućeg, a ako je zatraženo brojanje glasova, zastupnici u klupama treba da pritisnu jedan od tri tastera u klupama: “za”, “protiv” ili “suzdržan”. Za donošenje odluke potreban je veći broj glasova “za” nego glasova “protiv”, pri čemu se glasovi “suzdržan” ne broje. Glasanje “suzdržan” znači da ste prisutni u sali i da vam je prihvatljiva odluka koja dobije veći broj glasova.³⁰

Donji dom Parlamenta Švicarske, na sjednici održanoj 05.12.2019. godine, usvojio je prijedlog zakona, kako je navedeno u zapisniku glasanja.³¹

	Fraktion / Groupe / Gruppo	S	GL	V	RL	M-CEB	G	Tot.
+ Ja / oui / si				52	23	21		96
- Nein / non / no		39	16		2	10	28	95
= Enth. / abst. / ast.					3			3
E Entschuldigt gem. Art. 57 Abs. 4 / excusé selon art. 57 al. 4 / scusato sec. art. 57 cps. 4								0
0 Hat nicht teilgenommen / n'a pas participé au vote / non ha partecipato al voto				3			1	4
P Die Präsidentin/der Präsident stimmt nicht / La présidente/le président ne prend pas part aux votes					1			1

Bedeutung Ja / Signification du oui: Proposition de la majorité (selon CF)

Bedeutung Nein / Signification du non: Proposition Schneider Schüttel

Dom je usvojio prijedlog zakona uz sljedeći broj glasova: “za” – 96, “protiv” – 95, “suzdržan” – 3, odsutni (nisu učestvovali u glasanju) – 4, a predsjednik Doma ne učestvuje u glasanju.

³⁰ Izvori: Odgovor Parlamenta Švedske na upit ECPRD br. 2887 od 15.7.2015.; The Instrument of Government <https://www.riksdagen.se/globalassets/07.-dokument--lagar/the-instrument-of-government-2015.pdf> (datum pristupa 20.02.2020.); Zakon o Parlamentu Švedske <https://www.riksdagen.se/globalassets/07.-dokument--lagar/the-riksdag-act-2015.pdf> (datum pristupa 20.02.2020.)

³¹ Izvor: internetska stranica Parlamenta Švicarske https://www.parlament.ch/poly/Abstimmung/51/out/vote_51_19700.pdf (datum pristupa 04.03.2020.)

Prema članu 159. Ustava Švicarske, u oba doma Parlamenta za donošenje odluka potreban je kvorum – prisustvo većine članova doma sjednici doma, a odluke se donose većinom glasova onih koji glasaju.³² U tom smislu, ako zastupnik pritisne taster “suzdržan”, to se ne smatra glasanjem i ne broji se prilikom utvrđivanja rezultata glasanja.³³ Donji dom Parlamenta Švicarske ima 200 zastupnika, a Gornji 46.

Izvori informacija

Internetska stranica Zastupničkog doma Parlamenta Belgije:

- Poslovnik Zastupničkog doma

https://www.dekamer.be/kvvr/pdf_sections/publications/reglement/reglement_UK.pdf

- Transkript sjednice održane 16.01.2020. poslije podne

<https://www.lachambre.be/doc/PCRI/pdf/55/ip020x.pdf>

- Transkript sjednice održane 20.02.2020. poslije podne

<https://www.lachambre.be/doc/PCRI/pdf/55/ip025x.pdf>

Internetska stranica Senata Belgije:

- Poslovnik Senata Belgije https://www.senate.be/doc/Reglement_2019_F.pdf

Internetska stranica Skupštine Crne Gore:

- Ustav <http://www.skupstina.me/images/dokumenti/ustav-crne-gore.pdf>

- Poslovnik Skupštine Crne Gore http://www.skupstina.me/images/dokumenti/Poslovnik_-_pre%C4%8Di%C5%A1%C4%87eni_tekst.pdf

- Zapisnik sjednice održane 05. i 06.3.2019. <http://zakoni.skupstina.me/zakoni/web/dokumenta/sjednice-skupstine/185/2569-.pdf>

Internetska stranica Skupštine Francuske:

- Poslovnik <http://www2.assemblee-nationale.fr/langues/welcome-to-the-english-website-of-the-french-national-assembly#chap13>

- Instrukcija Rukovodećeg odbora Skupštine <http://www2.assemblee-nationale.fr/decouvrir-l-assemblee/textes-de-reference/instruction-generale-du-bureau>

- prikaz glasanja [http://www2.assemblee-nationale.fr/scrutins/detail/\(legislature\)/14/\(num\)/481](http://www2.assemblee-nationale.fr/scrutins/detail/(legislature)/14/(num)/481)

Internetska stranica Senata Francuske:

- Poslovnik <http://www.senat.fr/reglement/reglement.html>

- Instrukcija Rukovodećeg odbora Senata <https://www.senat.fr/reglement/reglement73.html#toc325>

Internetska stranica Hrvatskog sabora:

- Poslovnik <https://www.sabor.hr/sites/default/files/uploads/inline-files/Poslovnik%20Hrvatskoga%20sabora%20-%20procisceni%20tekst%202018.pdf>

- Zapisnik sjednice https://www.sabor.hr/sites/default/files/uploads/sabor/2019-11-27/105702/zapisnik_14_sjednice_HS_9_saziv.pdf

Internetska stranica Zastupničkog doma Parlamenta Nizozemske:

- Transkript sjednice održane 18.02.2020.

https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/plenaire_verslagen/detail/820e63b1-4cb4-4264-acab-debc84ef4de5

³² Član 159. stav 1 i 2 Ustava Švicarske <https://www.admin.ch/opc/en/classified-compilation/19995395/index.html> (datum pristupa 05.02.2020.)

³³ Iz odgovora Parlamenta Švicarske na upit ECPRD br. 2887 od 15.7.2015.

Ustav Njemačke

<https://www.gesetze-im-internet.de/gg/index.html>

Poslovnik njemačkog Bundestaga

<https://www.btg-bestellservice.de/pdf/80060000.pdf>

Poslovnik njemačkog Bundesrata

<https://www.bundesrat.de/DE/aufgaben/recht/go/go-node.html>

Internetska stranica njemačkog Bundestaga:

- Transkript sjednice održane 31.01.2020. <http://dip21.bundestag.de/dip21/btp/19/19144.pdf>

Internetska stranica Parlamenta Sjeverne Makedonije:

- Poslovnik

<https://www.sobranie.mk/content/Delovnik%20na%20RM/DelovniknaSRMPrecistentekstAvgust13.pdf>

- Stenografske bilješke 30. sjednice, održane 15.01.2018. godine

<https://www.sobranie.mk/sessiondetails.nsp?sessionDetailsId=b57b2fa4-4bef-47f6-919c-8aca9eb8da01>

Internetska stranica Pravno-informacijskog sistema Slovenije:

- Ustav <http://pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=USTA1>

Poslovnik Državnog zbora Slovenije

Internetska stranica Državnog zbora Slovenije:

- Transkript sjednice održane 29.10.2019. <https://www.dz-rs.si/wps/portal/Home/deloDZ/seje/evidenca?mandat=VIII&type=sz&uid=056C9546856FD351C12584D600483BDD>

- Transkript sjednice održane 19.12.2019. <https://www.dz-rs.si/wps/portal/Home/deloDZ/seje/evidenca?mandat=VIII&type=sz&uid=06D76947B1788E60C125851B00509583>

Internetska stranica Parlamenta Švedske:

- The Instrument of Government <https://www.riksdagen.se/globalassets/07.-dokument--lagar/the-instrument-of-government-2015.pdf>

- Zakon o Parlamentu Švedske <https://www.riksdagen.se/globalassets/07.-dokument--lagar/the-riksdag-act-2015.pdf>

- Transkript sjednice održane 18.01.2019. https://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/protokoll/protokoll-20181939-fredagen-den-18-januari_H60939/html

- Transkript sjednice održane 18.12.2019. https://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/protokoll/protokoll-20192054-onsdagen-den-18-december_H70954/html

Ustav Švicarske

<https://www.admin.ch/opc/en/classified-compilation/19995395/index.html>

Internetska stranica Parlamenta Švicarske:

- Zapisnik glasanja o prijedlogu zakona na sjednici održanoj 05.12.2019.

https://www.parlament.ch/poly/Abstimmung/51/out/vote_51_19700.pdf

Odgovori parlamenata na upit ECPRD br. 2887 od 15.7.2015. godine